

HECE AYLİK EDEBİYAT DERGİSİ YIL: 26 SAYI: 304 NİSAN 2022 ISSN 1301-210X

HECE

NİSAN 2022

304

ŞİİR

- Cahit Koytak** / Havva'nın Sevilen Kızları / 5
Arif Ay / Başka Baharlara / 9
İrfan Çevik / Var Daha / 10
Ali Göçer / Göğümüz / 11
Şakir Kurtulmuş / Evimize Dönmek İstiyoruz / 12
Mehmet Narlı / Şair Rüyası / 14
Osman Özbahçe / Muhacirim Vatanım Yukarıya Bitişik / 15
Gökhan Akçiçek / Yediveren / 18
Mehmet Aycı / Kışlık / 19
Ali Salı / Büyülü Sözler / 20
Leyla Arsal / Zihnin Dumura Uğrayan Haz Eğrisi / 22
Nadir Aşçı / Ölmüş Bir Atın Kalbi / 24
Seher Özkök / Eski Zaman Güzellemesi / 25
İbrahim Yolalan / Suya Yanaşma Telmihi / 26
İsmail Aykanat / Beyaz Bir Yolculuk / 27
Bilal Can / Usumun Çağdaş İftiharlar Tablosu / 28
Eray Sarıçam / Sabahın Avuçlarıma Zorla Tutuşturduğu Taş / 29
Emre Öztürk / Cenk Yeri / 31
Yusuf Bal / Boyu Devrilmiş / 32
Aziz Kağan Güneş / Kayıp Coğrafya / 33
Ayşe Nur Kaymak / Tur'u Musa / 34
Atike Çiçek / Yakarış / 35

HECE'DE İLKLER

- Birgül Kılıç** / 43 / 36
Emirhan Özer / Sariya Boyanmış Tarlaları Beyaz Yapan / 37

KUR'AN: HERKESE İNAN KİTAP

- Cahit Koytak** / 'Alak' / Döl Tomurcuđu Süresi / 38

ÇEVİRİ

- Lesya Ukrainka** / Umuda Karşı Umut / 40
Seyyid Ali Sâlihî / Merhaba! Biz Hepimiz İyiyiz... / 42
Hossein Soleimani / Taştan Kalp / 44

YAZI

- Mustafa Ruhi Şirin** / Duygu ve Ses Gövdeli Şiirlerin Çocuk Şairi: Gökhan Akçiçek / 46
Mehmet Kurtođlu / Dostoyevski'nin Dünya Görüşü / 51

OKURYAZARIN NOTLARI

- İbrahim Demirci** / İki Hocamız Hakkında / 60

DOSYA: İHSAN DENİZ

İhsan Deniz / Sırr-ı Kader 2 / 62

Mehmet Solak / Sunuş / 66

Cem Yavuz / bitengüze birdeniz / 68

Mehmet Solak / Çok Şey Soldu / 71

Yücel Kayıran / İhsan Deniz'in Şiiri; Yersiz Yurtsuzun Mistik Şiiri / 73

Ali Günvar / İhsan Deniz'in Şiir Anlayışına Dair Birkaç Söz / 80

Bâki Asiltürk / Metafiziğin Son Sesleri ve İhsan Deniz Şiiri / 82

Alâattin Karaca / Melâlî Bir Şair İhsan Deniz / 88

Ali Galip Yener / Yaşama İstırabı ve Hastalık Bağlamında İhsan Deniz Şiiri / 93

Mustafa Bâki Efe / İhsan Deniz Şiiri'nde Tasavvufi Kaygı / 97

Leyla Arsal / İhsan Deniz Şiir Ontolojisinin Diyakronik Evrimi / 102

Muharrem Kaplan / Dilin Maviye Açılan Sesi: Şiir / 108

ŞİİR GÜNDELİKLERİ

Ömer Aksay / Şiire Dair Kaydedilen Notlar / 112

YAKIN BAKIŞ

Tunay Özer ile Şiir Yolculuğu Üzerine... / Konuşan: Ercan Ata / 115

Ercan Ata / Odalar ve Perdeler Bağlamında Tunay Özer Şiirinin Derinlikleri / 122

BİR OKURUN NOTLARI

Turan Karataş / Konuşmalar Kitabı / 128

SÖYLEŞİ

Ertuğrul Rast ile *Dünya Ceket Günü* Üzerine / Konuşan: Vasfettin Yağız / 130

BAŞKA BAKIŞ

Mehmet Solak / Anlatımda Kıvam / 135

SİNEMA

İsmail İrmacık / Sinemada ve Metinlerde *Leviathan*'ın Peşinde İz Sürmek / 137

PORTRE

Mehmet Aycı / Fazladan Beyaz / 144

ÇEŞİTKENAR

Ali Sali / Kadınlar Nasıl Bakar? / 146

Ali Sali / Rikkat Sahibi Bir Kalp Daha Uyandı / 149

Merve Şaban / Dünyanın Edebiyat Gündeminden / 153

KİTAPLIK

Hayrettin Orhanoğlu / Nuray Alper'in Şiirinde Naiflik / 155

Şeyma Sarı / Hakikat Bilgisinin Huzurunu İskalayan *Mutlu Faniler* / 155

Aziz Kağan Güneş / Mısralarla Kurulmuş Hayatlar ya da Hayatın Şiiri / 159

Cahit Koytak

HAVVA'NIN SEVİLEN KIZLARI

I

Kadındır, hiç kuşkusuz
En muhteşem eseri, O *En Yüce Sanatçı'nın*.
Bu apaçık hakikat, bu cennet kokulu rüzgâr
Kanatlandırmıyorsa sizi,
Benim gibi münzevi bir şaire
Mağaranın rahminde anasının kucağını aratan
Gecenin bu ıssız, bu öksüz saatinde
Bu gönle ışık ve esin saçan rüzgârı
Aklınızda değil, hayır, siz de benim gibi
Gönlünüzün has bahçesinde dolaştırın!

Gece yarısı *efkârın*
Yalnız ve yaşlı yüreklere
Buzdan bir kılıç gibi sokulduğu anlarda,
Kan yerine içinizi dolduran
O kül rengi karanlığa sorun!

Kınından çekildiği sırada
Sabahın ilk ışığını,
Onunla deşilen yaraları, açılan dikişleri,
Âdem ile Havva'dan günümüze
Belleğe ve mağara duvarına
Çizilen resimleri,
Yüreklere yapılan dövmeleri,
Alınlara yazılan yazıları
Kalp gözüyle okumaya çalışın!

Ya da dinleyin, '*onlar*' için yakılan,
Şu türküyü, bu yaşlı, oyuntulu ozandan:

“Güzel olmayan kadın var mı,
Güzel olmayan ana var mı,
Güzel olmayan şiiri
O Eşsiz, Ortaksız Sanatçı'nın!”

Eylül 1998

II

Değişen hep onlardır,
Varlıkla dolup taşan,
Sevgiyle ve hayatla içimizi dolduran
Hep onlardır, evet, onlar
Gönlümüzde gök gibi ışılan ve kararan.

Denizin rengi nasıl sürekli değişirse
Günün her saatinde
Ve mevsimden mevsime
Göğün rengine göre:
Külrengi, lacivert ya da firuze,

Biz de onlarla işte öyle her lahza
Açar, solar, yanar ya da ışırsız,
Eklenerek onlarda kesintisiz arınan,
İncelen, derinleşen ve yücelen, hep yücelen
Tanrı'nın yaratma sanatına.

Değişen hep onlardır, hep onlar;
Ucu sevda ateşinde kızarmış
Kalemiyle dövmeci
En ince çizgileri, en küçük *istihaleleriyle*
Hep onları işler durur bizim yüreğimize.

Varlıkla her döllandiklerinde
Tanrı'nın göklerinden bizim derinliklerimize
Yeni bir yıldız iner, yeni bir gök taşı,
Bazen kozmik gözyaşı
Hayat büyüklüğünde...

Ve işte o hayatın lekesiz, çiziksiz yüzeyine,
Önce elmasla, sonra ölümle,
Yine onlar çizilirler,
Kusursuz güzelliği
Yaralı bereli fanilikten ayıran çizgilerle.

Çiçek açan ağaçlar, çimenler,
Onlara ezgilerle renk katan
Sakalar, bülbüller, çellolar ve flütler
Nasıl paylaşırsa bir bahar sabahını
Bütün mucizeleriyle,

Anaları da işte öyle paylaşır
Oğulları, kızları, torunları,
Onların seslerini, kokularını, bakışlarını,
Bakışlarında cennetin sabahını,
Bazen akşamını, ışıyan gözyaşıyla.

Tüy gibi hafiftirler, afiftirler
Ve ırmak gibi çağıltılı...
Ne mavi göğü bulandırır,
Ne yağız yeri tozuttur
Onların Tanrı'ya koşarak dönüşleri:

Güzün, bahçelerden geçerken
Nasıl derin bir nefes alır
Ve içine alıp götürürse
Gül kokularını, gül tüveçlerini
Dehrin ciğerlerine, sabah rüzgârı,

Tanrı da işte öyle kanatlandırır
Ve çağırır huzuruna,
Her gün evimizi ve içimizi
Silen süpüren, düzenleyen
Ve bizi kendimize benzeten,

Gönül tahtımıza bile
Tozunu almadan oturmayan
Ve ölesiye, yitesiyeye sevilen,
Sevilen ve uğruna, gerekirse,
Seve seve ölünen kadınları.

Ekim 1998

III

'Havva', kadın için kullanılan ilk isim.
Bilgiçlik olmasın ama, sözcük,
'İlk mektep' Arapçamla, sanırım,
Hem *hayâyla*,
Hem *hayatla* eş kökten.

Dille varlık, *hayatla* kadın,
Kadınla *haya* arasındaki
Bu derince bağlantı,
Bu gökçe ses uyumu,
Ve anlam kucaklaşması
Birden, öylesine zorunlu
Ve muhteşem göründü ki gözüme,

Çivi yazısı söker gibi başlayan,
Ve beni rehbersiz, haritasız, kör topal
Yol almaya kışkırtan *Arapçamla istidlal*
Etmeye çalışırken bu iki kelimeyi,
"Lügatlere danışıp, bozmaktansa büyüü,
"Bırak, şair," diyorum, "kendi akışına şiiri!

- Havva kızları için aşkla
Hayâyı ve *hayatı* yücelterek -
Galat-ı ukalaya düşecek olsan bile,
Kulaklarına kadar kızarmaya değmez mi,
İçimizi şiir ve ışıltıyla dolduran
Bu iyi huylu zihin karışıklığı?"

3 Ocak 2013

Arif Ay

BAŞKA BAHARLARA

geldin gidiyorsun demek
dalsız budaksız
bırakıp beni burada
nergis kokulu başka baharlara

bukağısını kırmak zor kalbinin
kaç yıl dayanır apansız rüya
ah okul yolları konuşsun şimdi
tüm anılar toz toprak

geldin gidiyorsun demek

İrfan Çevik

VAR DAHA

işte budur dahli o
kıymetsiz duruşların hayata
yükselmiş beklentiler yoruyor seni
kıstası yok baktığın falların

yolun var daha
ölüm var daha

gurbet gibi sıla gibi
ortalıkta yıkanan kelimeler
suçun olur suçlanırsın
yağ kalmaz kandilde kızaran yüzünle
dur hele sıranı bekle

kanatları açılısın önünde kuşların
konu olsun duaların sarsak rüyalara
kavuşsun dileğin kolların gibi çınara

yolun var daha
ölüm var daha

uzun olacak bu yaz
çağrışımli yalnızlığını konuşa konuşa
kıyametin kızılcasını seçersin zamanla
ömrün olur dostlara
dağıttığın o yarım elma

ölüm çarşılarında tatil sessizliği
kanacak bir gülün kaderi
sarsılmaz umutları yele verdiğiinden beri

yolun var daha
ölüm var daha

Ali Göçer

GÖÇÜMÜZ

Bizim göğümüzde
Kapıya yakındır insan
Herkes içerdedir
Bizim göğümüzde
Yağmurlar kalbimize yağar

Ha çarmıhta bir İsa
Ha Tur'da bir Musa
Bizim göğümüzde asa
Sofraya atılır

Biliyorum adı yok
Acılar hep sığındığı yerde
Bütün kırmızıları
Boyasak maviye
Kumsalda bir çocuğa
Balon versek
Onlar hep gülümsese

Şakir Kurtulmuş

EVİMİZE DÖNMEK İSTİYORUZ

yetim çocukların anısına sevgiyle

kınalı elleriyle bir kadını
türkü salarken gördüm yaslanmış bir çadırın önünde
yarasının üstünü tütsüleyip
yetim bir çocuğun başını okşuyordu
neslihan'ın, firdevs'in düşleri
hayat'ın anne, ali'nin baba özlemi
boyuyordu güneş sarısı saçlarını
dünyaları bir bahçeye sığmış
sarışını esmeri kızılı ve siyahı
bütün çocuklar birlikte
bitmeyen bir türkü bırakıyor boşluğa
tok sesle havaya, aynı türküyü
artık evimize dönmek istiyoruz

iyi güzel dönün ama
ne anneniz ne babanız var evde
diyemedik o mahzun bakışlı güzellere

artık evimize dönmek istiyoruz
kelimeler dağ gibi sırtımızda

ellerini göğsünde birleştirmiş
soğuk bir kış günü
kerpiç sıvaları dökülen duvar dibinde
berivan'ın yere çakılı boş bakışlarını
hasret yağmurları yıkıyordu
bir mart soğuşunda

eve gitme hayali güneşin üstünde
bacasından çıkan dumanla ısınır gözler
bahçelerde açan çiçekler boyun büker
kaybolan çocukluğumuzun içinde
sevgiyle yıkanmış, taranmış sarı saçlar
ıslak, çamurlu zeminde toprak rengine dönüşür

türküler salan, saçları hiç okşanmamış çocuklar
kapı arkasına saklanan gölgeler bile
aynı çığlıkla ağlıyor, nihavent şarkılar eşliğinde
evimize dönmek istiyoruz
artık evimize...

Mehmet Narlı

ŞAİR RÜYASI

suların karanlık ve aydınlık yerlerinde
gençlik dedikleri dükkânda
yaşlılık dedikleri pazarda
ayçiçeğinin ayında dudakların kıpırtılarında
balkonlardan sarkan beyaz kokularda
iç geçirmelerinde evlerin hatta şehirlerin
bardağın yere güneşin ağaca
yusufların kuyulara düşmesinde
sesini duyduğum için

çocuklarla büyüdüğüm
yağmurla düştüğüm
kumlarla savrulduğum
sakalarla öttüğüm yılanlarla süründüğüm
dillerin makaslarına kumaş olduğum için

aşkî ruh mahremi öfkeyi yurtsuzluk
avcıyı av dağları gölgen kurşunu isyan
rayları nakarat hafızayı şehrin ölüsü
yüzleri birer besmele fotoğrafı
akarsuyu yalan dünya bildiğim için

gök boşalsın üstüne bu adamın yoksa
ateşi şehrimizi yakar dediler demesinler
hayatla sözleşmemizde bunun adı geçmiyor
yıldızlardan düşmediyse yerden de bitmediyse
ihtimal bir şair rüyası gördük dediler demesinler

Osman Özbahçe

MUHACİRİM VATANIM YUKARIYA BİTİŞİK

yıldızlar gökte delik açmış
benim için kümelenmiş birkaç arkadaş
hiçbiriyle anlaşamıyorum
benim dışımda kimse günsel demiyor
bu bir sorun bu sorunun günselliği
tartışılmıyor benimle
demirden bir ağaç yeşertiyor
inandığım ne varsa
muhacirim vatanım yukarıya bitişik

sen mi düzelterceksin ben mi
şiiir hazır yapıt değildir
modern resmin insanı paramparça
adam resmi çiziyorlar kafası yok
kadın resmi çiziyorlar
belinden aşağısı yok
yüreğin yerine kırmızı nokta
hiçbiri çizdiği resmi anlatamıyor
eski yerine her şey eski yerine

insan resmi çizmekte zorlanıyorlar
insan şiiri yazmakta
modern sanat organ mafyası
insana benzemeyen insan
şiire benzemeyen şiir
eşekarı üretiliyor yılanlar balık
kalın ağzı yemek tabağına dökülüyor
mucizei sezai karakoç gerekiyor bu yıkımdan çıkmak için
Kimya Hatun anasının gözü
1800 vergi kuruşu
1200 kira lirası
üçyüzbin banka faizi
çok fazla

karanlığa gömül dibi çatlayıncaya kadar
kimseden öğrenmedim
kendimden öğrendiğimi
soğuk dil -çok fazla
ilhamlı gözlerle süzmüştüm oysa seni yeni bir dil yeni bir anlam
karanlığa gömül dibi çatlayıncaya kadar monachisme
kâretmiyor adalet terazileri sismik okumalar
modern dünya modern insan
rehbâniyetin dibi

yol bir şekilde düzlüğe çıkarır dedikçe
içimizde büyüyen boşluk yürüdüğümüz yol
Hay şaşşal Han şaşşal
Dünya leş imiş hüt hüt bulunmaz

Kimya Hatun insan geni projesinde
Öter Hoca Yeter Hoca
insanı parça parça ettim cahil hoca
bir parçasını şiire gömdüm
bak şiir ışığı nasıl da yakalamış
konuşun kayalar
uçtaki durum benimkisi
Dilsiz Harita Dilsiz Şiir

yaktın mı beni dedi sorgudan çıkan arkadaşına

yaktın mı beni dedim
doğru sözlerin kuvveti
şiir şiirin karşısında şiir şiirin şiir
insansız şiir demişti karakoç
MIZRAK AT
taş gemi
göğün direği alınsa hızır mısın mübarek
yerine dikedim
karşıda duran uludağ
kayın babam olur
onun kızıyla evlendim
sevgilim icat oldu
gökten inen ışıktaki beş çocuğum oldu
sürüler hâlinde yıldızlar icat oldu

kayın ağacı kırmızı yıldızın gelini
mavi yıldız ikinci oğlum
sarı yıldız içimde kalan sevgili
eski yerine her şey eski yerine

muhacirim vatanım yukarı bitişik
en iyi arkadaşım evdeki yastıklar
bir defasında saymak istedim
yediden sonra yoruldum
bu kadar çok arkadaşı olması
gönendiriyor insanı
bazen pazara gitmeyi
binlerce sebze ve meyve arasında
seni düşünmeyi severim
ben seni düşünmeyi severim

evimdeki yastıklara geçiyor bendeki yalnızlık
geceleri benim evde ışıklar hiç sönmez
gündüzler zaten aydınlık içimdeki boşluk
eşliğimiz var nasreddin hoca var
keloğlanın sihirli lambası
dünya ayağımızın altında
insanın ellerini ayaklarını karıştırmışlar
kuşların hepsi karga
tablonun konusu belli değil
altına isimsiz yazmışlar

muhacirim vatanım yukarı bitişik
arzu turunç yıldızın ansiklopedisi
onunla göklere çıkmak çocuk oyuncağı